

dum à divina voluntate, si ponatur conditio ex parte objecti, quando erit actu positum, non est decretum amplius conditionatum, sed absolutum tam ex parte actus, quam ex parte objecti, & actus Petri ex vi ipsius futurus, non est amplius futurus conditionatae, sed absolute; ergo tale decretum, ut sic praecongitum antequam ponatur, nequit actu Petri sub conditione futuro communicare futurum conditionatum, & veritatem determinatam conditionatae, sed solum absolutum, quando ei concedetur habere posse taliter influxum in esse objective, quod tamen falso est; Tum qui plerique scientie mediae afferentes taliter praecongitum divini decreti sub ratione futuri non admittunt, ut dixi num. cit. 12.

238 Secundo arguo principaliter, quia cum Deus revelat in scriptura hujusmodi futura conditionata, ita revelat, ut conditione solum se teneat ex parte objecti, non autem ex parte actus divini voluntatis, ut v.g. cum dicit *si in Tyro, & si donec facta es virtutes, que factae sunt in vobis, penitentiam egissem, & Ezecl. 3.* & si mitterevis ad eos, ipsi audirent te, non addit, si cum illis concurrete voluntatem ad actum penitentem, sed supponit tale decretum jam actu positum à divina voluntate hypothese se tenente solum ex parte alterius praefinitionis, scilicet, quod in eius miracula fuerint; ergo veritas futuri conditionata non habetur ante decretum conditionatum, sed post ipsum actu positum; consequientia probatur, tunc quia; ut patet ex eorum revelatione, unica tantum conditione apponitur, & haec ex parte objecti se tenens, tunc quia penitentiam agere abesse divina voluntatis praefinitione est proorsus impossibile; Confit. quis D. abo. de bono perseverentia cap. 14. assignans rationem, quare Tyr. & Sidoni penitentem episcopum, si apud eos facta essent miracula, ait *audient enim hoc, & faciunt, quibus datum est, non autem faciunt, sive audiunt, sive non audiunt, quibus datum non est, quibus verbis reducit certitudinem future penitentiam in decreto, dandi illis media efficacia ad penitentiam peragendam, & in decreto actu positum de concordante cum eis ad actum penitendi, si apud eos facta sufficiunt miracula.*

239 Respondet Pennottus cit. num. 5. & Amicus nu. 202. Aug. in illis verbis non redire rationem, cur illi fecilenti penitentiam, si vidissent illi signa, fed reddit rationem, cui non fecerit signa, vobis visuisse penitentiam conversi suffident, & rationem inquit, siue, quia non erant alitiori Dei iudicio ex massa perditionis discreti; rationem vero ob quam cognoscetis, quod si fecerit coram illi signa, & tesserit efficax auxilium, & vocatus congrua illos vocaverit, illi sufficiunt creditur, non siquid ex eo capite, fed ex eo, quod haberent in ipso ingenio divinum naturaliter minus intelligentia, quo movere ad fidem, si congrua suis membris, vel audirent verba, vel viderent signa. Hac tamen explicatione contradicit ipsi Aug. verbis, inquit enim, *aut audire, & facere, quibus datum est, non autem eos, quibus datum non est, sive audiunt, sive non audiunt; cum ergo dicat Augustinus, quod illi Gentiles penitentiam egissent, si vidissent miracula apud Iudeos facta, signum est, hoc eis suffice datum, ex divino decreto non quidem absolute, sed dependenter ab ea hypothese, absolute enim non fuit eis datum at ab aliis Augustinus quia non erant predestinati, tunc tantum est absolute datum credere.*

Tum quia si ex capite a respondentibus relato afferatur precise rationem Augusti, cur illi essent creditur, nimirum ipsorum ingenium, & voluntatis eorum dispositionem, præterquam quod ex tali dispositione causa, quanto mœcunque proxima, nequit haberi certitudine, & infallibilis futuri eventus, nisi quoniam ponatur in actu, ut tenet Pennottus ipse eodem libro 3. c. 20. & Amic. sec. 6. tunc ratio, cur unus creditur, alter non creditur, reduceretur ab Augusto ad humanum velle, vel nolle, tanquam in primam radicem contraria expressum ejus mentem relatum n. 234. quod etiam absconderet Amicus tota illa sectio. 12. Quare Augustinus verbis illis solum indicate voluit coniugationem auxiliorum, non autem infallibilem connexionem cum effectu, prædicto divina voluntatis decreto, unde cum ibi inquit, ac etiam libro primo ad Simplicianum qu. 2. Deum voluntis homines vocate tali tempore, & modo, quo si vocentur, novit eos convertentes, hoc totum intelligendum est, ut bene explicat Smifnich. n. 149. de scientia simplicis intelligentie, quia ante decretum sua voluntatis novit omnes causatum proportiones respectu suorum effectuum, adeoque etiam congruitatem omnium auxiliorum gratia, & temporum opportunitates, hominumque dispositiones ad conversionem, quid tamen ex causis se proportionatis futurum sit, non novit etiam sub conditione, seu ex suppositione illarum causatum ante decretum sua voluntatis de consecutione, seu futuritione effectus.

nem Syria per permissionem Dei actu factam, ut est videre apud Amicum sec. 13. n. 243.

240 Ex quo detegitur manifesta fallacia in argumento, quo arguit Amicus, *effectus requirit causas sua futuritionis, sicut est ipsa futurus; ergo cum non sit futurus, nullus sub conditione, non requirit causas actu positas, sed tantum sub conditione.* Nam futurum conditionatum, ex quo in suo genere habet determinatam entitatem, & veritatem, ut Amicus ipse fateretur, non est solum possibilis futurum conditionatum, nec habet, ut ita dicam, futuritionem futuri conditionati, sed de presenti, & per totam extensitatem est praesentiale, & actualiter futuri conditionatum; ergo ab aliqua causa presenti, & actuali, & non solum possibili, aut futura debet habere determinationem futuri coditionatus. Ex quo iterum confat, discimus inter futurum absolutum, & conditionatum non ex eo attendi debere, quod absolutum in sua futuritione dependens a decreto divino actu posito, conditionatum vero a decreto non actu posito, sed sub conditione ponendo; nam cum utrumque in suo genere determinatam habeat futurionem, & veritatem, consequenter causa actualis habet debet tali determinationis, cum nullum futurum contingens ex illi natura intrinseca talem habeat determinationem; inde ergo solum discriminantur quod unum habet futuritionem sua dependentem ex conditione, & tenuerit ex parte objecti, alterum vero independentem ab omni conditione. Et hoc est, quod ab initio questionis dixi num. 207. futurum conditionatum, ut hic de eo loquimur, dici tale, prout conditio se tenet præcise ex parte objecti, vel circumstantiam, non autem, ut conditio cadit supra actum divini voluntatis, seu super divinum decretum, quia hac conditionatis *Deus vellit, me letitiam cras, cras legam, vel si Judas salter vocaretur, & vellit Deus efficaciter eius conversionem, converteretur; ita (inquit) conditionales, in quibus voluntatis actus antecedenter includitur in ipsa antecedente conditione sub conditionali particula si, non egreduntur latitudinem possibilium, quia conditio hoc modo nihil ponit ex parte objecti scilicet, quantum ad eum futuritionem determinatam, sed, quod sic ptonunciatur futurum ex parte objecti, est metu possibile; quare Recentiores aliqui declarantes naturam futuri conditionati per conditionem, non solum se tenent ex parte objecti, sed etiam ex parte actus divini voluntatis, quatenus dicunt illud in sua futuritione pendere ex divino decreto non actu posito, sed sub conditione ponendo in eo sensu, profecto destruunt naturam futuri conditionati, illudque redigunt ad ordinem metu possibilem.*

241 Tertio argumentum, nam ex dictis art. præced. Deus revelavit futura hujusmodi conditionata in Sæcta Scriptura, tanquam vera, & certa, cum ergo in eis non sit aliqua connexio ex natura rei inter effectum futurum, & conditionem antecedentem, necesse est, illam ponere voluntate divina conditionate decurrente cum voluntate creata concomitantem, talem effectum futurum, & consequenter admittenda sunt in Deo hæc decretum conditionata actu posita, a quibus penitus futura conditionata in sua determinata veritate. Confirmatur, quia de facto concedunt Adversarii, nonnulla futura conditionata, nempe in materia di parta, habere veritatem determinatam ex divina promissione, seu ex divino decreto actu posito, hoc enim concedunt de illo futuro conditionato revelato 4. Regi 13. Si per seipsum taculo terram quinque, &c. Syria quoque utque ad consumptum consumptiles, ut constat ex dictis n. 417. & hoc non alia ratione, nisi quia cum inter tale futurum, & conditionem illam antecedentem intercedere nequeat aliqua connexio ex natura rei, penes quam attendi posse certitudine futuritionis effectus, agnoscentia est ex divino benefacio, in qua fundetur, cum ergo non sit major ratio de illo futuro conditionato libero, ac de exteriori, si ejus determinatam veritatem dicunt a divino decreto conditionato actu posito, id quoque de aliis concedere debent.

Respondet fortasse negando patitatem, quia in futuris conditionatis disparatis antecedente conditio nullam prorsus connexionem habet ex natura rei cum effectu sequenti, atque ideo pro eorum certitudine recurrendum est ad divinum decreto conditionatum actu possum, in quo fundetur; at in futuris conditionatis ordinatis est aliqua connexio, sicut probabilis, & congrua, ut v.g. quod Petrus respondet, si vocabitur, & ideo ad hoc opus non esse recurrere ad divinum decretum. Sed contra, quia licet in his futuris conditionatis ordinatis sit aliqua connexio, non tamen est necessaria, & infallibilis, alioquin futura libera non foret, sed tantum probabilis, & congrua, unde ex conditione

antecedente potest ab solute non sequi effectus; ergo adhuc talis connexio non sufficit ad certitudinem futuritionis eorum, quemadmodum habet divinus intellectus, sed recurrendum est ad divinum decretum conditionatum, ut recurratur in disparatis. Confirmatur, quia non est major ratio quantum ad præsentis punctum de praefato futuro conditionato, ac de exteriori; ergo si illud presupponit decretum conditionatum circa se, etiam circa alia omnia futura libera conditionata, si milde decretum erit admittendum, vel etiam in disparatis negandum; probatur alium punctum, quia si in futuris libera ordinatis negatur tale decretum actu possum, quia prædicatur libertatis, hoc inde dicetur in disparatis, & si in ipsis non præjudicat, neque prejudicabatur in illis, & eo modo, quo hoc defenditur in disparatis, poterit quoque defendi in ordinatis; Sicut, futura ordinata posse certo cognosci à Deo ante quodcumque decretum, tunc connexionis, tunc effectus potendi, quia habent in seipso ante quodcumque tale decretum determinatam veritatem in seipso, secundum quam possunt à Deo certo cognosci, quod dici nequit de disparatis. Præterquam quod hoc quoque rejectum est superius n. 130, hoc dicitur omnia voluntaria, & absque ullo fundamento, quia ratione hoc affectum de futuris ordinatis, pariter quoque de disparatis poterit affirmari, & quia ratione negatur de disparatis, poterit quoque negari de ordinatis & denique argumenta, quæ sunt contra decreta conditionata ordinatum, fieri etiam possunt contra decreta conditionata disparatorum, & solutiones exhibiti ad argumenta contra illa poterunt inferi. Et quia nullam resonacionem video ab Adversario huius argumento datam, non alterius illud prosequor.

Quarto principaliter probatur nostra sententia, eo quia talia decretum conditionata summa Dei prævidentia, ut quid dicunt medium non repugnat, sed potius maximè conuenit, sicut, & infinita perfectio ioni divina voluntatis, etenim sicut divinus intellectus ob suam infinitam perfectiōinem nihil ponit ex parte objecti scilicet, quantum ad eum futuritionem determinatam, sed, quod sic ptonunciatur futurum ex parte objecti, est metu possibile; quare Recentiores aliqui declarantes naturam futuri conditionati per conditionem, non solum se tenent ex parte objecti, sed etiam ex parte actus divini voluntatis, quatenus dicunt illud in sua futuritione pendere ex divino decreto non actu posito, sed sub conditione ponendo in eo sensu, profecto destruunt naturam futuri conditionati, illudque redigunt ad ordinem metu possibilem.

242 Tertio argumentum, nam ex dictis art. præced. Deus revelavit futura hujusmodi conditionata in Sæcta Scriptura, tanquam vera, & certa, cum ergo in eis non sit aliqua connexio ex natura rei inter effectum futurum, & conditionem antecedentem, necesse est, illam ponere voluntate divina conditionate decurrente cum voluntate creata concomitantem, talem effectum futurum, & consequenter admittenda sunt in Deo hæc decretum conditionata actu posita, a quibus penitus futura conditionata in sua determinata veritate. Confirmatur, quia de facto concedunt Adversarii, nonnulla futura conditionata, nempe in materia di parta, habere veritatem determinatam ex divina promissione, seu ex divino decreto actu posito, hoc enim concedunt de illo futuro conditionato revelato 4. Regi 13. Si per seipsum taculo terram quinque, &c. Syria quoque utque ad consumptum consumptiles, ut constat ex dictis n. 417. & hoc non alia ratione, nisi quia cum inter tale futurum, & conditionem illam antecedentem intercedere nequeat aliqua connexio ex natura rei,

ad quam spectat non solum decretum effectivitatem, & absolute, ea, quia de facto futura, vel non futura sunt, sed etiam decernere conditionate, quia facturas efficit Deus, vel non facturas, tales occasiones, seu conditions occurrerent v.g. quid faciet Petrus, si superviveret terminatio ejus vita prefixo, quid miles, si ad bellum proficeretur, quid nauta, si marius scilicibus navem comiserit, has enim consultationes, ac decretum conditionata ex parte objecti, in futuris libera ordinatis, quodammodo habent ex natura rei cum effectu sequenti, atque ideo pro eorum certitudine recurrendum est ad divinum decreto conditionatum actu possum, in quo fundetur; at in futuris conditionatis ordinatis est aliqua connexio, sicut probabilis, & congrua, ut v.g. quod Petrus respondet, si vocabitur, & ideo ad hoc opus non esse recurrere ad divinum decretum. Sed contra, quia licet in his futuris conditionatis ordinatis sit aliqua connexio, non tamen est necessaria, & infallibilis, alioquin futura libera non foret, sed tantum probabilis, & congrua, unde ex conditione

Dei

De certissima, & efficacissima sit, fructu ei decreta hujusmodi conditionata adscribuntur; unde eriam quidam Scottista dicit disp. 3. de p̄fet. art. 16. quod erit Deus antecedenter ad absolutum decretum sue voluntatis futura contingentia conditionata certò cognoscat supposito decreto cōditio-
nato; nihil tamen scientia illa ad decretum Dei absolutum refert, quo Deus res ad extra liberè, & contingentiter decrevit fote, quia divina voluntas secundum Scottum respectu futorum contingentium est prima regula, nec indiger ratione reguli ex p. 38. Vulpes ob hanc instantiam disp. 3. art. 1. n. 10. ait res futuras esse in duplice discrimine, quadam enim sunt à Deo immediate future, & circa has concedit, non habere decretum conditionatum, aliae res sunt future à Deo interventu cauam secundum praefitem liberè agē-
tum, & circa has concedit decretum conditionatum, cum enim Deus agat cum illis salva carum libertate, & se illis accom-
modando; idcirco sicut in tempore, quo in uno rerum ordinis constitutio gemit relata unum, est efflent in alio ordi-
ne, agent forte oppositum; ita ab eterno Deus non modo absolute cum eis decretivit, quod actum sunt uno tempore pro determinato terum ordine, sed etiam conditionate statute cum eissem quicquid in aliis rerum ordinibus ageret, si in illis singulatim constitueretur, cum idipsum Deum latere minime posset. Hec tamen doctrina quoad primam partem omnino non est admittenda, quia etiam in futuri im-
mediate pendientibus à Deo ponenda sunt decretum conditionata, ut patet in Scotti sententiā de decreto, quo Deus sta-
tuuit, si Adam non peccasset, adhuc Verbum fore huma-
num, quod utique decretum fuit conditionatum; & in-
carnatione Verbi à Deo dependet; tum quia excedentia-
tio militat pro futuro, etiam à solo Deo pendentibus, ne
scilicet voluntas Dei maneat suspensa circa illa objec-
ta, & ut dicatur habere eorum perfectissimum dominium, ac denique perfectissimam notitiam, quia ut dictum est, nec etiam futura conditionata, cuiusque sint generis, determinatam possunt habere veritatem, vel falsitatem sceluso. Et de re decreto conditionato, & sicut adhuc Vulpes in illo dicitur de-
creta conditionata circa futura conditionata a causa libe-
ris, cum hoc Deum latere mini mē possint, ita etiam, quia fu-
tura conditionata immediata à Deo pendent, ipsum latere non possunt, idcirco circa illa quoque decretum conditionata non admitti debent.

246

Ista refutatio ad argumentum data ex eo reiencia est, quod non solum militet ratio de providentia humana, sed etiam divina, est in divina voluntate fit de efficacissima, ita posse, quicquid vult, tam sapientissime quoque, & prudentissime operatur ad extra, cum omnia in sapientia fe-
cisse dicatur, in numero, pondere, & mensura, aliquin homines homines fieri. Timot. 2. Qui omnes homines vult salvos fieri, in qua locutione inquit, ex Ambroso, condito-
lat, si accedant ad eum, si, & ipsi velint, in hoc, inquam, sensu explicat conditionales hujusmodi, ut actu decernat de effectu futuro ex conditione, antequam aliquid de ipsa con-
ditione decernat, ita sensu non sit illa, vellem omnes salvos fieri, si ipsi velint, quia Dei volitus de omnibus salute sit conditionata ex parte subiecti, sū Dei voluntis, nam non inquit Apostolus, quod vult, sed quod velit, & quod talis voluntas salvandis omnes sit actualis in Deo; sed ita quod voluntas dicatur conditionata tantum ex parte objecti, sū rei volitus, & sensu sit, Deum velle homini salutem de-
pendenter a cooperatione ipsius hominis, & concludit ibi Fasolus, alia eissem generis decretu frequentissime legi in Scripturis, & Patribris. Hoc stante dico, totum discursum circa Fasolo contraria decretu actualia conditionata a nobis ad misericordiam retroter posse contraria ad misericordiam, & quicquid cognoscere non posset certò, ac infallibiliter sceluso decreto conditionato, ut probatum est. Neque discursus illius Scotti huic officit veritati, alius enim est dicere, quod scientia simplicis intelligentie precedens decreta absoluta di-
vina voluntas non regulet, & dirigit eam modo practico circa factibilitatem ad extra, ut dirigit voluntas artificis crea-
ti, qui potest errare; alius, quod non dirigat, & regule falso ostendit, & modo speculativo; prius utique ve-
rum est, & hoc docetur à Scotto loc. cit. p. 38. non vero se-
cundum, quia tunc caco modo, & imprudentiter ageret di-
vina voluntas ad extra, si ei prius ad intellectu non praefenderentur omnia a gibilia ad extra cum omnibus modis, & circumstantiis agentiorum; neque in hoc sensu dicunt divi-
na voluntas ad extra prima regula contingentium, quia non indiget ratione falsoe praefidente factibilitate, & modum agendi; sed quatenus his omnibus progentis, non tenetur potius hanc partem eligere, quam oppofitam, nec potius hunc modum agendi sequi, quam alium, sed in sua libera potestate est eligere, quod voluerit, & facere quomodo li-
buerit; & hoc totum, quod determinat, est bonum, & re-
ctum. Neque hinc sequitur, tam scientiam futurorum conditionatorum nihil omnino referte, vel conferre ad decretum Dei absolutum circa futura, aliquin eadem ratione inferri quoque posset, scientiam simplicis intelligentie circa possibili-
ta, nihil pariter ad illud conferre, quod licet ille Autor ibi

quoque concedere videatur, est tamē omnino falso, quia qua decerni debent, ut futura, sive absolute, sive conditionata, necessario praeponeri debent, ut possibilia; & hoc de causa Theologi omnes docent, in Deo scientiam sim-
plicis intelligentie procedere scientiam visionis. Quod autem ibidem subdit, scientiam conditionatorum parum, vel nihil differre à scientia possibilium, & qua cognoscit futura, ut neutra, est etiam penitus falso, quia conditionata futura habent aliquam determinationem, quam non habent in sta-
tutis pure naturales, & indeterminationis ad utrumlibet, ut confitabit art. 4.

Fasolus dub. 16. n. 28. ad hoc idem argumentum ex divina providentia deducit negat antecedentes, & ait ad gubernationem, & providentiam exercit tam sat is esse scire, quid divina voluntas decretu est effe effectibus consequentibus, si il-
la ponere vellit in actu conditiones antecedentes; & velle absolute, & actualiter decernere de effectibus consequentibus antequam quicquam statuat de antecedentibus, est quadam anticipata gubernatio, vel plane inutilis, si nihil absolute, & actualiter futurum est; vel falso importuna, & irrationaliter sollicita, si in posteriori signo faciendum est absolute de conditionibus; tunc enim, & non ante accom-
modatum est decretum ex connectione effectus absolute futuri, quod decretum ex natura sua, ut patet, presupponit absolute unum alud decretum de antecedentibus conditionibus; alioquin in sapientissima, & constantissima Dei voluntate dñe concepi videntur hec duo decretū, que at admettere Alvarez lib. 2. de auxiliis disp. 7. n. 8. volo, ut Tytii convertantur, si videntur talia signa, &, volo ut Tytii non convertantur per talia signa, nec illa videntur; hoc enim secundo decreto posse nimis clare appetit primum decretum otiosum, accidi-
culum, ut patet ea decreta considerant.

Sed neque hoc responsio est sufficiens, nam falso est, à Deo pre cognoscere posse decretū sua, ut futura, ut constat ex dictis n. 12. & c. concedente quicquid ex assertoribus scientie mediis citat; Et possibilia esse decretum conditionata, mul-
ti ex eisdem Authoribus concedunt, ut Suarez tom. 1. de gra-
tia prolog. 2. cap. 8. n. 4. & 5. imd. & de facto multa talia decretū conditionata circa futura conditionata a causa libe-
ris, cum hoc Deum latere mini mē possint, ita etiam, quia fu-
tura conditionata immediata à Deo pendent, ipsum latere non possunt, idcirco circa illa quoque decretum conditionata non admitti debent.

Itaque refutatio ad argumentum data ex eo reiencia est, quod non solum militet ratio de providentia humana, sed etiam divina, est in divina voluntate fit de efficacissima, ita posse, quicquid vult, tam sapientissime quoque, & prudentissime operatur ad extra, cum omnia in sapientia fe-
cisse dicatur, in numero, pondere, & mensura, aliquin homines homines fieri. Timot. 2. Qui omnes homines vult salvos fieri, in qua locutione inquit, ex Ambroso, condito-
lat, si accedant ad eum, si, & ipsi velint, in hoc, inquam, sensu explicat conditionales hujusmodi, ut actu decernat de effectu futuro ex conditione, antequam aliquid de ipsa con-
ditione decernat, ita sensu non sit illa, vellem omnes salvos fieri, si ipsi velint, quia Dei volitus de omnibus salute sit conditionata ex parte subiecti, sū Dei voluntis, nam non inquit Apostolus, quod vult, sed quod velit, & quod talis voluntas salvandis omnes sit actualis in Deo; sed ita quod voluntas dicatur conditionata tantum ex parte objecti, sū rei volitus, & sensu sit, Deum velle homini salutem de-
pendenter a cooperatione ipsius hominis, & concludit ibi Fasolus, alia eissem generis decretu frequentissime legi in Scripturis, & Patribris. Hoc stante dico, totum discursum circa Fasolo contraria decretu actualia conditionata a nobis ad misericordiam retroter posse contraria ad misericordiam, & quicquid cognoscere non posset certò, ac infallibiliter sceluso

Quæst. IV. An cognoscat ante omne decretum Art. III.

177

de voluntate conditionata aliorum effectuum particularium; unde eriam in proposito exemplo de Tytii, & Sidonis bonitas, & justitia Dei apparit in eo, quod voluntate eos ad penitentiam convertere, si apud ipsos facta fuissent miracula Iudei ostenſa, & tamen absolute non voluit ipsos convertere.

Solutio in proposito exemplo de Tytiorum conversione ap-
paret disparitas, & major difficultas in eo, quod conditio, unde eorum conversio confecebat, non ab ipsis pendebat sed immediate à Deo, nempe miraculatum ostensum, nam con-
sequens decretum absolutum de non faciendo miraculum apud Tytios videtur contradicere decreto antecedentem conditionato de eorum conversione, que non poterat esse, nisi dependentes à miraculo, tanquam à conditione antecedente, ad quid enim decretum actualis de penitentia, si efficaciter nobis da-
re signum ex quibus tanquam ex causa, vel conditione pendebat penitentia Tytiorum? ad minimum enim tale decretum effe otiosum, & inane, ut urgat Amicus feb. 12. cit. n. 210. Sed cum & ipso quoq. fec. 13. admittat decretum Del conditionatum actuale pro verificanda illa conditionalis si percutifiles quin-
quies &c. premittit, & ipse ab eadem objecione, quamvis n. ea conditio de quinta percutione, unde consumptio Syria sequi debet, dependet etiam ab homine, tamen à Deo quoque dependebat, ut a prima causa secum concurrentes ad quid ergo actuale decretum de Syria compunctione, si efficaciter co-
currite noluit ad quantum percutiendum, quia tanquam à causa vel conditione pendebat Syria consumptio ad minimū enim tale decretum effe otiosum, & inane, ut ipse contraria nos inferat de penitentia Tytiorum. Itaque dicendum est, decreti actuale antecedentes, conditionata tamen, de conversione Tytiorum non esse otiosum, & inane, quia conductus ad manifestandum Dei bonitatem in eo, quod voluntari Tytios ad penitentiam convertere, sicut in decto absoluto, & consequence de non faciendo miraculum elicit ejus justitia; neque hoc de-
cretum contradicere illi, quia licet per illud voluntari formaliter eorum penitentiam, & per hoc illam noluerit virtualiter no-
lendo facere signa, atque ita idem sit objectum materialiter volunti, & nolit; volunti quidem formaliter, nolitum vero virtualiter, tamen objectum formale, & motivum effe di-
versum, nam voluntate conditio est si in conversionem ad offe-
dendam suam bonitatem, noluit facere miracula, & conse-
quenter eos converti ad offendendam justitiam, qui ut inquit August. lib. de bono perverterant cap. 9. & 14. noluit eos offe-
dere signa, quia non erant aliori Dei iudicio ex mala perdi-
cione discreti; quia etiam ratione vult universaliter reprobatorum salutem voluntate antecedentia conditionata, cujus virtute illi-
bus significat, & preparat auxilia ad salutem necessaria, & tamen juxta ejus iudicium voluntate consequenti, & absolu-
tum decretum omnem virtutem, ac indifferentiam suam li-
beret agendi, unde quia in quanto instanti erant futura conditionata, factio decretio in quanto signo de conditione penan-
diam sunt absolute futura, & in hoc ultimo instanti immedi-
ate post absoluta decretum movit divinus intellectus, quid sit, & quid non sit absolute futurum, que notitia dicitur propri-
tate visionis, & absoluta, quia recipit immediate existen-
tiū ipsam et futuram, vel non futuram.

Ex quo ordine divinae providentiae, & praescientiae ita dif-
finito patet, falsum esse, quod aliqui dicunt Thomistæ, verita-
tem nempe futurori conditionatorum penderet ex absoluto Dei decreto, quod simul ab solutum sit, & conditionatum, licet per diversos respectus cum enim virtus futuri conditionata sit ab solutum, sicut nec ipsum effe ab solutum futuri, planè nō potest. Dei decretum absolutum supponere, & ab eo in sua veritate dependere; Tamen quia implicat unum, & idem decretū effe simul ab solutum, & conditionatum in ordine ad idem obje-
ctum, nam si decretū effe ab solutum, ergo objectum, quod à talis respicit decretū, nequit effe conditionatum, si quidem ab solutum decretum omnem prorsus deparet conditionem, nā illud, quod Deus abolute vult, illud infallibiliter erit, futura autem conditionata nunquam erunt, nisi conditione posita, vel depurata, quod non significat per absolutum Dei decretum; ergo falsum est, veritatem talium futurorum, ut sic, penderet ab soluto Dei decreto, sic enim dependent tantum à decto conditionato. Ex hoc eodem ordine divinae praescientiae affi-
gunt deducitur, falsum esse, quod inquit Vulpes disp. 31. art. 2. ubi cum n. 4. hunc eundem ordinem divinae providentiae, & praescientiae affingat, post quintum signum, in quo ait, divinam voluntatem facere decretū aboluta, subdit in sexto tandem, ac ultimo instanti diuinum intellectum certò comprehendere effectus omnium, tamen conditionata, quām absolute futurū determinat ex illis causis. Etenim autem contra Thomistæ dicebam, futura conditionata nullo modo in sua veritate dependent à decretis absolutis, id est pro eorum cognoscendis decretū aboluta cognoscētiā divino intellectū per scientiam, quam dicimus conditionatam; eo vel maximē, quia hoc notitia futurorum conditionatorum cum maxime deficiat, ut voluntas divina tandem ultimō, & absolutē de-
cerat, quid voluntas nostra in tali, vel tali retū ordine sit volunta-
tura pro sua libertate, omnino presupponi debet decretis ab-
solutis, & ultimatis, nam ea presupponit dicimus deinde, in quinto, & ultimo instanti, id est divina voluntate decretū ab solutū, me etas in schola lectorum, quia divinus intellectus in quanto instanti precedenti post decretū conditionata ei repre-
sentavit me etas conditionata lectum, si fuerit in schola,

Mabrii in sent. Tom. I.

undē

249 Quinto igitur potest hic ordo affiguntur in Deo secundū no-
strum intelligendi modum, cum fundamento in re, iuxta quem divina sua providentia omnes actus nostros præfigit, tamen conditionata, quām absolute à nostra voluntate in tem-
pore libertate futura, ut in primo instanti cognoscat divinas intellexus scientia simplicis intelligentie omnia possibilia, & omnes causas creari possibles, tamen ordinis naturalis, quām liberi cum perfecto domino suarum actionum, easque sic co-
gnitis divinis voluntatis representat. In secundo instanti determinata divina voluntas hoc universum creare cum causis utriusque ordinis, determinat, omnes propriae habere actionem suis naturis commensurata, hinc consequenter decernit causis ordinis liberi se se accommodare juxta exigentiam libertatis eam, atque idē preparat eis conser-
vare in actu primo patrum ad utrumlibet, ut res, quas condidit, sic administrat, ut eas proprios motus agere si-

unde determinatio in ultimo signo, quod sim futurum in chancie, et quod velut absolutum mecum concurrere ad legendum, cognoscit tandem certos, & determinate post tale decreatum, inter eas lecturam in schola, & hoc quidem absque ullo mea libertatis prejudicio, quia decreatum absolutum nil aliud addi- ni deputatione conditionis, & ultimam resolutionem eius quod continebatur quasi suspensae in decreto conditionato.

Potestem probatur nostra sententia, & adversari relictus, quia ex ea sequitur: unum hominem seipsum ab alio discrimen in gratuitis contra Apol. i. Corint. i. diximus, qui gloriatur in Domino gloriatus, quis enim se discit? consequitur probatur, nam in opposita sententia ante omne decreatum liberum Dei unus praevidetur confessurus, si vocetur, alter non confessurus, si vocetur, & hoc pro sua libertate, ergo ille seipsum discrimen ab isto, cum supponantur ambo, & qualiter vocati. Respondebat Amicus fact. 129, n. 232, negando sequelam, quia prima radix discretionis unius ab alio est voluntas Dei preparantis auxilium congruum; hoc enim ipsorum quod Deus creare hominem cum auxilio, cum quo praevisus est confessurus, prima radix future discretionis est Deus, nam illa gratia, cum qua praevisus est confessurus, non effilia debet, ut sit extra ordinem naturae. Contra : in statu conditionato Petrus praevidetur confessurus vocatio ante decreatum divina voluntatis actu possum secundum ipsum, etiam conditionatum quia in eo signo non intelligitur ad huc Deus aliquid actu de-creuisse, neque de confusa futuro, neque de conditione antecedente, unde sequitur id est confessurus, quod est gratia ex excitans, & preventibus; ergo talis gratia folium ex hypothesi confessuram nullum habere potest influxum, nec physicum, nec moralum, in talem confessum praevisum, ut determinetur futurum, sicut Petrus vocabitur; cum de talia vaccinatione nullum ad huc pro signo execte actuale decreatum; ergo, quid unus sit confessurus, si vocabitur, & alter non confessurus, reducitur in eum libertatem, tanquam in primatum radicum, atque ita sequitur, unus ab alio seipsum discit, & propriis liberis arbitriis vivit. Tum quia concedit ibidem Aic. n. 222, quod gratia formaliter congrua connotatio confessus sub conditione futuri faltem inchoavit, hec enim sunt eius formalia verba, id autem est aperte fateri, quod radix discretionis unius ab alio sit propria cuiusque libertas. Respondebat Arraga dis. fact. n. 35, non debere attendi discretionem in statu codi-

Respondeo, negando consequentiam, ad probationem dico: quod potuisse utrius Deum decreta illud conditionem non conferat, sed absolvit. Loquendo, tamen stante lege generali antecedenter facta ad quodcumque decretum de actibus nostris quod velicit causas secundas mouit nos agere, & earum libertati se accommodare, debuit illud concedere cum voluntatis illorum iustorum, quas in se virtute continet secundum omnem eum inclinationem, & modum volunti pro quoque tempore instaurari, sicut & ipsi adversari dicunt de lectero abusivo, quod illud Deus liberte condit, & potest absolvit non condere, sed quia praevidit, humanam voluntatem si volitara, debuit tale decretum codere ad fervoram eius libertatem; unde melius est, Deum impetrare peccata futura iustorum sub conditione praevia rapiendo illos prematur ex hac vita, quam non confundendo decretum, quia hoc fieri non poterat absq; lassionis libertatis eorum, illud autem utique vita, & mors in manu Domini: & quia immediata est. Neque rapere iustum ante tempus, ne peccet, indicat, quod peccatum sit praeviam futuram ex sola voluntate creature antecedenter ad decretum actu existens in Deo de actu positivo sub conditione fugio. Ad alium negatur minor, nam sic ad agendum penitentia necessarium est auxilium prævenientis gratiae, ita ad præventionem paenitentiam, etiam sub conditione futuram supponi debet decretum actu existens de dando tali auxilio, si ille est paenitentiam acturus; ab probationem dico cōfiteremus Tytolum (si apud eos facta esset misericordia) prævidisse utinam decreto de dando eido auxilio intermissionem tamen solo, sed protinus conexo cum alia decretis concomitantibus de confessione prestando vocationis ex ura criminis paenitentiam, nam ex familiis de

ARTICULUS QUARTUS.

In quo Neutralium occurritur argumentis.

In oppositum plura objicunt Societatis Theologi unani
tatem hanc eorum scientiam medium offendant pra
cedere in Deo quodcumque liberis divina voluntatis decretum
etiam conditionatum; Primum inducunt omnia Scripturae
testimonia, quibus aet. i. probatum est. Deum certò pra
ficia futura conditionata, ut March. 11. *Si in Tiro, & Sidone*
falsa ostendit virtutem, que facta est in vobis, patensitate existent

Quæst. IV. An ea cognoscat antè omne decretum. Art. IV. 179

Neq; enim concedimus cum Thomistis , quod Deus habuerit
decretum de dando ubertate Tyrus , quam Judei , ex
suppositione , quod apud eos facta essent probata ; nam tunc
rationabiliter potuissent Judei Christo exprobanti obiciere
talem defectum ubertatis auxili pro sui excusatione , urbe-
m urge Amiculus loc. cit.

J E C T I O S E C U N D A.

Ex Patribus.

Secundo obicitur ex Patribus, & p̄fertim ex Augustino, cuius plura affect testimonia Penninorum lib. 3. c. 28. pri-
mū est ex lib. de corrept. & gratia cap. 8. ubi movens quæstio-
nem, cur isti perseverantiam non dederit, aut ex hac vita non
rapuerit, prūsquam ruerent in peccata, quæ per præmonit. esse
sapientis, si viviverent (inquit) utram hoc in potestate non
habuit, an eorum malā futura nec sis? nemp̄ nihil horum, nisi
perversissimum. & in affiximē dictatur, at hic loquendi modus
indicat, talia futura conditionata non esse à Deo cognita in
aliquo decreto antecedente, quia stante hujusmodi decreto
non habuerit amplius in sua potestate illa mala impedita etiā
quod substantiam actus, sicut semel fuisse supposito in Deo decre-
to de mundo creando non haberet amplius in sua potestate
mundum creare nō. Secundum testimoniū habetur lib.
de bono persev. c. 10. ubi dedit rationem, cur noluerit Deus
hieri apud Tyros, & Sidonios signa illa, quibus viis in Cristū
credidissent, affecte respondere cujusdam Catholico Doctoris
quam approbat, & commendat, dicens, p̄civis Domini-
num, illos tuis postea à fatis receperis, ita miracula non
fecisti, ne gravioris penitentie obnoxii, si fides, quam tenue-
rant, reliquissent; ex quo loco duo colligit arguens, primum
est, usum scientię medie fuisse antiquissimum in Ecclesiā Dei,
ut confitat ex responsione illius Doctoris ab Aug. allata, & pro-
bata, quo tempore fundatur in scientię media; alterum est, futura
illa conditionata tuisse à Deo cognita, & non in aliquo decre-
to predeterminata voluntate Tyriorum non in. intelligi-
bile est. Dei præsumit eos predeterminare ad actum fidis, &
ad actum apostasias, quā privedebat securitā ex suppositione,
quod viis illis signis efficiunt creditur. Tertiū testimoniū
sumitur ex lib. 1. ad Simplicianū q. ubi distinguit duplex gen-
us divine vocacionis, quā altera vocat congrā, & est illa
que Deus in hominem vocat, scit fecit, quid vocatus audiet,
& consenties; alterā non congrā, & est illa, qua vocat homi-
nem ius modis, quibus sevit, quid vocatus non consenties; &
quæ distinctione manifeste supponit, quod ante decreti vocan-
di aliquę Deus fecit, quod talis & tali modo vocatus consenties
autem modis vocatus non consenties, quod est ponere in
Dei scientiam futurorum conditionatorum ante liberum de-
cretum. Alia duis Augustini testimonia adducunt in 4.8. & 5. num
ex apł. 49. q. 2. alterum ex lib. de bono perseverantia c. 9.
quoniam solutio, & recta intelligentia habetur in prima, & se-
cunda probatio nostra sententia precedenti att.

Responso negando minore cum probatione, quae valet tantum de decreto ab soluto ut constitutus in exemplo quod adducit de decreto creandi mundi, quo semel posito non est amplius in proxima Dei potestate nolle mundi creare ob ejus immutabilitatem, & firmitate in eo quod semel factis pietatis decretis est; et decreti tui postpositi, sive permisivum de lapsu futuro iustorum, si superviverent, non est ab soluto, sed conditionis ab illa conditione depeleatur, sicut super vivacem, quia cum Deus impeditur posse subtrahere concussum ad vitam, potest quoque futura malia impeditur, quia non erat absoluta futura, sed tanta conditionata. Ad 2. negatur utriusque dectu ex eo loco, etiam si cedocatur responsilio illius Cath. Doct. ab Aug. relataquod addo, quia ut refert Pénitentia ipsi illo eode c. 5. aliam rationem illius questionis redditur Aug. longe diversam de bono persev. c. 9. inquit. a. Christum apud eos non fecisse signa, quia non erat alioqui Dei iudicio ex mala perfidione discreti. Tu quia Aug. ibi loquitur ex hypothesi sententia illa vera est, quia iusta est sufficere ad suum propositum ostendendum. s. homines non justificari de his que non fecerunt, et tam scilicet facili fuisse previsi sunt. Nō itaq. bene deducitur primū, quia potuit illi Doctor afftere utique Dominum præcivile illos a fide tecessuros, non tam sine decreto ceditonem de actu apostolice post fidei suscepitione fecuturo, eo modo, quo infra declarabatur, posse Dei fine sua se extitatis prejudicio decernere, & nobiscum producere actu positivam malitiam substitutum. Neque si fecundum hoc duo repugnat, Deut. s. ab soluto decrescere, ut non fieret coris ei signa, ne cræderet, postea a fide recedentes graviter forent puniendi, ut aiebat ille DoctoR. s. Deum conditione etiam decte pessime, si nemp signa vidissent non quidem antecedenter, & phy-
Maf. in 1. T. 1. 1. 1.

Maffrii in sent. Tom. I.

illos actus decreverit, quod potius volunt homines morte immatura prevenire, ne tales actus fuerint.

Rsp. de scientia conditionata peccati, servata proportione loquendum esse sicut de absoluta; quare sicut non cognoscit peccatum ab solute futurum in aliquo absoluto decreto antecedenti & predeterminante, sed tantum cōcomitantem, ut supra dictum est n. 196, ita pariter dicendū est in proposito: quod nō cognoscit peccata conditionate futura in aliquo decreto cōditionato antecedenti, sed tantum cōcomitantem, qui cum arbitrio creato vult sub conditione positivā actū peccati quod ad substratum, vel physicam omissionē adhuc precepti, ad quam difficultatem tenet etiam Adversarii respondere, admittentes concursum Dei similitudinē in tempore cum voluntate creata ad actū peccatum innotescit, quod dicimus dicit. seq. Nego igitur minorem, si dici non posse, Deum illi cognoscere peccata conditionate futura in aliquo decreto cōcomitantem, nō antecedenti, sed primā probatio dico, prīmū uicī, decreti absolute esse de creaturis creariis, antequam actus decretari ad illi futuros, non tam necessariō est, prius conditionatam non potest dicere Deus, ut creare Petru in taliter ordinē, effici Pontifex; si creare Adam in tali rū ordinē, &cū talibus auxiliis, per intermissionē, ipsū rētari, contatione succubet, in quibus casibus, decretū actuale de pontifice Petri futuri, & Iapū Adami p̄cedit decretum actualē creationis ambōrum. Dices, si Petrus, vel Adā nō creāturū, nō poterit illi esse Pontifex, nē; ifcē p̄ceptō cōcedo absolute, nē conditionatam, nē illi Petrus Pontifex, si creabitur. Ad 2. probatio, non decernit Deus, ut mala fiant, sed permittit, ut fiant, atq; ita fecit. Deus peccatum futurū in decreto permisivo, quo volunt non prohibere, & impedit aleum actum, & in decreto, quo volunt non cooperatur substratum adū mali, ut dicimus dicit. seq. Ad tertiam patet ex dicit. n. 53 de conventione Sionitorum & Iudaonum. Ad Conf. concedo consequentiam de decreto antecedente, & predeterminante, nē de cōcomitante; neq; quid tales actus impedit in tempore preventio, nō homine immatura morte tollit, quin illi conditionatē decreverit, ut cōcomitantem cum cetera voluntates, si homo superviveret, sed tātum infēct, quod nō decreverit ex infectione, & approbando, sed solum inefficaciter condēndo voluntari creature, ad servandā eis libertatem.

Tandem alii arguit, quid Patres disputant contrā Pelagianos, & Semipelagianos de causa predeterminationis; & reprobantib; isti, parvulus esse predeterminatis, vel reprobus p̄cepto opera bona, vel mala, qua Deus p̄ficiit effectus, si superteruerint, nūquā negant hāc p̄ficiētiā in Deo, tamē suiflet fatus est obvia, & expedita, sed respondet, cōvenientē nō effēcī divīne equitatē, quid Deus p̄ficiat, vel supplicia decretarē pro bonis, vel malis meritis, quānū homines fuit habiti, hicā, erat error illorū Hēritorum, non aut̄ quia dicēnt, Deū p̄novisit, quid egilent homines, si diuīs vixissent. Cōf, quia tēpē docēt, p̄determinationē effēcī faciāt bona ūlū liberū arbitriū, supponit gratia ex Aug. colligitor q. 2, ad Simplicianum, atq; ita insinuat, Deū, antequam decernet, alicui date gloriā, vel gratiam, qui sunt effectus predeterminationis, sc̄ivile quid, quicquid ex parte sua est, facturū sunt quodcumque decretū divīne voluntatis, si tali gratia p̄veniatur, & adjuvatur.

Rsp. negando, quid ex modo disputat, Patrū contrā Semipelagianos colligitor, ipsos cū ēsū supponit de talē sc̄ientiā medianā in Deo antē om̄ē decretū divīne voluntatis, cū id ad eorum errorem minime fuerit necessariō, nō dicere potuerunt, Deum decretive sub conditione, si patulus viveret, cū illo ad bonū, vel malū concurrent concū naturālē, & ex tali decretū opus illud p̄vidisit, atq; ex tali p̄ficiētiā bonū opūrū naturalū, vel malorū alios electos effe, & alios reprobatos. Ad aliud dicendum cū nostris, quid si interdum Patres dicunt, p̄determinationē effēcī faciāt ex p̄ficiētiā bonis ūlū liberū arbitriū, supponit grata, intelligentia eius de predeterminatione, non ut dicit aeternā electionē ad gloriam, sed ut dicit decretū gloria aeterna secundū ordinē executionis, inferius suo loco dicitur, hoc enim decretū supponit utiq; p̄ficiētiā cooperationis liberi arbitrii cum divīno uicē in finē non conditionatam, sed absolutam, quatenus licet Deus non predeterminat ad gloriam ex meritis p̄ficiat, p̄ficiētiā medianā, p̄determinat tamen ad gloriam non nisi metūs acquirendam, & quidem p̄ficiat ad gloriam sub conditione, nam ob merita, vel dementia tantum sub

conditione futura nō afficiat p̄ficiētiā, vel pena, ut nō se mel Aug. contra Pelagianos, & Semipelagianos offendit, & sic loquuntur etiam Sancti Patres, si interdum doceat, Deum ex p̄ficiētiā operibus ad gloriam p̄determinare, imē etiam in hoc sensu loquuntur ipsi Auctores scientie, medie, qui hāc sententiam tenent de p̄determinatione ex p̄ficiētiā operibus, ut loco citato constabat, atq; ideo ex hoc modo loquēdo Partium de divina p̄determinatione ex p̄ficiētiā meritotorū nihil deduci potest de scientia media, quia semper loquuntur de p̄ficiētiā aboluta futurorū, non autem conditionata; cujus tei signum est, quid multi negantes sc̄ientiam medium tenent, Deū p̄determinare in p̄ficiētiā meritis, & plures eam ad mitentes, negant, Deum p̄determinare ex p̄ficiētiā meritotorū, quia tātū quātū est in se, inquit enim Apostolus. *Dñs velle omnes homines salvos fieri*, quod autem alicui simpliciter tātū placet, non dicit velle illud fieri, sed solum velle; nam velle fieri dicit voluntatem executivā, quantū est in se; quia tātū nō omnes homines salvi sūt, dicimus, talē voluntatem esse efficacē inadēquatē, seu in illa cause partialis, & est, quod alii dicunt, eis voluntatē efficacē, quantum in ipsa est; Neq; talis inadēquatē efficacitas in Deo imperfectionē inducit, aut verā inefficacitatem, quia dicat imperfectionem; hoc enim solum verum est, quando talis inadēquatē provenit ex limitatione voluntatis, ac impotētia, & p̄ se enim creatā voluntas nequit rem sub conditione voluntātē perdere ad effectum sine aliqua conditione ponenda aliudē, que non sit in eius potestate, quod non potest in Deum cadere, id enim in Deo provenit ex infinito ordine ejus divīna p̄vidētia, & ejus libertate, ac liberalitate, cui etenim potest, nō vult rem voluntātē ad effectum perdere ab eo; conditionē, vel ad nostrā servandā libertatem, aut aliud, sine eis providentē, consentaneum, ut dicimus dicit. n. 95, de ratione conditionata.

261 Deinde ad idem arguant alii, Arribal, dicit. 45. & 45. & Alberti, fol. 297, nam decretū conditionata, si datur, effēt libera, & poterit Deus non habere illā; & ita nō potest effēt in Deo, nī ratione alicuius effectū ponendi, qui poterit non ponit, quia nihil convenit Dō, quod potest non convenire p̄ter terminacionē sumptū ex effectū, qui poterit nō esse, alias effēt Deus mutabilis intrinsecus, & formaliter, at p̄ illa decretū conditionata nullū est, ponendū effectū, alioquin effēt decretū absolute, ergo talia decretū in Deo nō possunt, quia cū nō possunt salvāri per aliquam mutationē in re volita, & poterit ponēre mutationē in Deo, quā etiam ratione uitit Amicus sec. 12, n. 299.

Rsp. deponit argumentum hoc retoriquerī posse contrā Adversarii ad mitentes decretū conditionata pro veritate conditionalitatis p̄paratum in Scripturā revelatā, ut in illis ad fātētē repetita se percurſiſes quinque, ut cōstat ex dicit. n. 247. Nec suffragatur, quod dicunt alicuius his causis ponēre aliquem effectū in tempore, nē promissōnē, vel comitacionē, vel promulgationē. Non valēt, quia p̄terquamquid saltē p̄ cōditionib; omnib; in scriptura revelatā decretū conditionata ad mitē debent (quod tamen Adversarii non concedunt) juxta hanc responsōnē; potuſſit utiq; Deus se de cōfēdere aliquem effectū conditionate futurū per conditionē disparātē saltē, & nullam extrinsecā promissionē, aut comitacionē superadēdere; Tam quia extēna promissōnē revelatō facta in tempore nō est effectū illū decretū conditionata ad veritatem conditionalitatis disparātē requiri, sed effēt alterius decretū aboluti Dei, cū sī in ēsū positus, vel aliquā positiō, ergo non potest per se cōducere ad salvādū variatētē requirātē ex parte alterius liberū voluntatis conditionatē, unde hāc ratio cōfēderū inefficacitatem ab Auctorib; oppositō opiniōnē Suarez tom. 2, de gratia prolog. 2, cap. 3, n. 4. Mach. dicit. 34. 5. 4. Fafol. ib. 16. n. 278. Quapropter ad argumentum occurrit Smiſch. q. 5. cīrt. 162. cōcedendo majorē, quid illa decretū conditionata sint libera, poterit inquit, non ēst in Deo secundū terminacionē ad effectū ponendū, qui poterit non ponit, ponendū, inquit, non absolūtē sed sub conditionē, & consequētē ad minorem concedit, per illa decretū conditionata nō effēt aliquē effectū ponendū absolūtē, effēt ramē ponendū sub conditionē; in quibus conditionatēs ēsū nō repugnant, nam si effēt aliquē perfectō, cū quā pugnat in Deo, maximē effēt immutabilitas, & efficaciat divīne voluntatis, qui posuitū videtur, ut per liberū Dei decretū fiat aliquē physicū, & reale nouū in ēteō cōfēderū, hoc non ēst etiam loquēdo de absolute voluntate. Deā potest voluntas divina de p̄tētiā absolute velle, quid homo pro uno tempore sit obligatus voto, p̄cepto, reatu culpa, aut pena, & sequentiē tempore non maneat obligatus ab ētia aliquā nova mutationē physica in homine, vel Deo, eo quod voluntas Dei, qua hominē pro uno tempore, & non pro aliā vult obligatus, non sit voluntas alicuius physici effectū, sed moralis, idēquā sufficiat ad immutabilitatem divīne voluntatis, quid ipā moraliter non mutetur, sed contingat mutatio moralis in creatura, & ad efficaciam divīne voluntatis sufficiat, quid infallibiliter fortius effectū moralē, quoniam tunc unaquē voluntas efficax est, quādō conseqūitur, effectū, quem volunt quispiam, & eodem adhuc

Quāst. IV. An ea cognoscat antē omne decretum. Art. IV. 181

adhuc tamen est formaliter in Deo, id est per modū formalis & actualis voluntis determinatē ex parti subjecti, seu Dei voluntisū dictū n. 247, non quidē per modū simplicis complacentiē, & cuiusdam velleitatis, aliqui dixerunt, quos citat argēs pro omnibus Theologis, sed per modū efficacis voluntis, quantum est in se, inquit enim Apostolus. *Dñs velle omnes homines salvos fieri*, quod autem alicui simpliciter tātū placet, non dicit velle illud fieri, sed solum velle; nam velle fieri dicit voluntatem executivā, quantū est in se; quia tātū nō omnes homines salvi sūt, dicimus, talē voluntatem esse efficacē inadēquatē, seu in illa cause partialis, & est, quod alii dicunt, eis voluntatē efficacē, quantum in ipsa est; Neq; talis inadēquatē efficacitas in Deo imperfectionē inducit, aut verā inefficacitatem, quia dicat imperfectionem; hoc enim solum verum est, quando talis inadēquatē provenit ex limitatione voluntatis, ac impotētia, & p̄ se enim creatā voluntas nequit rem sub conditione voluntātē perdere ad effectum sine aliqua conditione ponenda aliudē, que non sit in eius potestate, quādē mutationē nequitē nequitē ex parte ipsius Dei; illā vero dicitur quod potest homo moraliter mutari ob obligato in non obligatō, & de peccatore in non peccatore de potentia Dei absoluta ab ētia; illā physica mutationē, neq; ex parte Dei, neque ex parte hominis, quā fuit opinio Suarez tom. 4, in 3. p. dī. 9. sec. 4. n. 6, relictū in Scoto 4. d. 16. q. 2. lī. L. & absolute falsa est, ut dixi dī. 3. p. 2. q. 18. 5. aut ergo ea responsō non solvit, aut fātē melius declaranda est ex dīctis loco modo cīt. n. 184, quād nēpē cū Deū ea libertē vult, succedit in eius etiam ab eterno mutationē fibūlētis proportionata, quatenus ex vi decretū conditionati transiit de priori statu p̄tēbiliis ad alium statū, & ulteriōrem, nēpē futuri conditionati, quād sufficiat mutationē obiectiva in extēnitate eis correspondens, ut salverit transitū à contradictorio in cōtradicitorio sine illa Dei mutationē cui etiā gerit, & obiectiva mutationē correspōndit proportionatē mutationē realis in tempore, nēpē quidē, qui realiter aliquando futurū sit quia tunc non effēt futura conditionata, sed absolute, sed quādō realiter futura effēt, si ponērent tales conditions; itaq; absolute negādūm est opus eius, quid ex decto libero Dei resulat in creatura aliquā mutationē physica, etenim ut etiam cōstat ex ibi dīctis, Deus habet decretū, qui vult non futurū effēt nō futurā, & tamē ex illo nihil physici ponitur in ipsi, solum ergo est necū, quid ex decto Dei libero sequatur in re voluntate aliquā saltem obiectiva mutationē, & secundū quid, quod salvatur in proposito, nam ex decto cōditionato resultat in re volita effēt obiectiva mutationē, quid ex vi illius habet futuritionē determinatā sub conditionē, quād nō habebat. Quidē si contendat non sufficiat hanc mutationē obiectiva, sed debet esse realē, cōcedo effēt etiam aliquā modo realē, non quidē p̄ficiētiā ab eterno, nec absolute futurā, sed futurā conditionatē, quia effēt conditionatē futurū ex vi decretū nō est mēa extrinsecā denominatio ab alio libero Dei, sed effēt aliud modo realē intrinsecū in re ipsa, per aliquid vero, ac realē modo exhibetur, at latitudine p̄tēbiliis, & ponitū intrā ordinē futurū, saltem sub conditionē, unde talis futuritionē conditionatē concipi non debet per modū solum extrinsecā denominationis ab alio libero Dei, sed tanquā effectus quidā ex vi ejus resultans, quod clāre potest intelligi, si ponamus casum, quid tale futurum conditionatē transeat in absolutū, purificata conditionē, transeat enim ad talē statū non vi decretū conditionis, neque alterius novū decretū de ipso, sed vi solum decretū conditionatē prioris, quid in se protius immutatum; si la intellecta mutationē, & purificatio conditionis, transeat de cōditionato in absolutū, & cauſat effēt absolutū effectū.

Falsus dub. n. 279, quamvis fateatur ob rationem allā.

nam non repugnat in Deo decretū conditionatē antē sc̄ientiam medium, aut tamen effēt superflū, quod si probat, quia si nūquā res ipsa est futura, & cōditio nūquā ponenda, videtur nullū habere finē, & effēt otiosū, & quasi puerile decretū, & consequētē non pertinet ad infinitū p̄ficiētiā divīne voluntatis, quādē mutationē cōxōnē in ēteō, hoc non ēst etiam loquēdo de absolute voluntate. Nec respondere vales hoc decretū ponitū, habeat veritas futuri liberi conditionatiū, cum talis conditio habeat nequeat cōxōnē in infallibilem cōmūtū effectū ab ētia secundū fine talē decretū p̄cedente. Ecūmē falsū est, inquit, veritatem futuri conditionatiū fundati in infallibili cōxōnē inter conditionem antecedētē, & effectū consequētē, quia ut talis non potest non esse, sed talis connexio effēt libera, & consequētē fallibilis, quādē mutationē non facit, ut hoc simpliciter non eveniat ex illo, quod sat ēst effēt de cōditionate decretū, sed facit tantum ut hoc ex illo eveniat, ut poterit non evenire, & non evenire, si causa libera volūset, ut non evenire. Confit.